

ด่วนที่สุด
ที่ นศ ๐๐๑๘.๑/ ว ๓๔๑๕

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง สนับสนุนโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ จำนวน ๑ ชุด
๒. สำเนาหนังสือกรมปศุสัตว์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/ ว ๑๗๙๕๘ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดได้รับแจ้งจากกรมการปกครองว่า กรมปศุสัตว์จะดำเนินการโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงบูรณาการของประเทศ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ ในระหว่างวันที่ ๑ – ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงขอให้นายอำเภอทุกอำเภอให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่และประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอย่างใกล้ชิดตามโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ที่ทำการปกครองจังหวัด
(กลุ่มงานปกครอง)
โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๖๑๓๓,๐-๗๕๓๑-๐๐๙๖
www.pokkrongnakhon.com

โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘

๑. หลักการและเหตุผล

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคระบาดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากที่ผ่านมามีการระบาดอย่างกว้างขวางในหลายๆ ประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย โดยก่อความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีกและเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทั่วไป และยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นโรคที่ติดต่อไปยังคนและทำให้มีผู้เสียชีวิต ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคนี้ให้หมดไป โดยมีแนวทางการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีเพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ

อย่างไรก็ตามแม้ประเทศไทยจะไม่พบโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๖ ปี แต่ยังคงมีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศในภูมิภาคเดียวกันอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงต้นปี ๒๕๕๘ ได้มีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N2 อย่างรวดเร็วในประเทศสหรัฐอเมริกา ไต้หวัน และแคนาดา และปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา ได้มีรายงานการติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N6 ในมนุษย์เป็นครั้งแรกในประเทศจีน และเวียดนาม และมีการระบาดของโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N8 ในหลายประเทศของสหภาพยุโรปและประเทศอื่นๆ เช่น ประเทศเยอรมนี อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ อิตาลี แคนาดา เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น เป็นต้น และพบการรายงานผู้เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 อย่างต่อเนื่อง ในประเทศอียิปต์ จีน เวียดนาม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรายงานผู้เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 ซึ่งสายพันธุ์ H7N9 มีลักษณะทางพันธุกรรมของเชื้อบ่งชี้ถึงความสามารถในการติดเชื้อในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม รวมถึงมนุษย์มากกว่าไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์อื่นๆ ซึ่งเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 ยังไม่มีรายงานพบความรุนแรงของโรคในสัตว์ปีกและไม่สามารถสังเกตโรคจากลักษณะทางอาการของสัตว์ปีกได้ เนื่องจากสัตว์ปีกที่ได้รับเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 อาจแสดงอาการป่วยเพียงเล็กน้อยและไม่ทำให้สัตว์ปีกตาย แตกต่างกับเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ที่เคยมีการระบาดในประเทศไทยเมื่อปี ๒๕๔๗ เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรค กรมปศุสัตว์จึงกำหนดให้มีโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ปีละ ๒ ครั้ง เพื่อการค้นหาสัตว์ที่ติดเชื้ออย่างรวดเร็วและแม่นยำทั้งเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรง และชนิดความรุนแรงต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในการควบคุมโรคทำได้อย่างทันท่วงที สามารถลดการแพร่กระจายของโรคไปยังสัตว์ปีกอื่นๆได้ นอกจากนี้ข้อมูลที่มีคุณภาพอันได้มาจากการเฝ้าระวังโรคยังนำมาวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น การวิเคราะห์การเกิดโรคในเชิงเวลา การวิเคราะห์การกระจายตัวของโรคในเชิงพื้นที่ การประเมินความเสี่ยงและความรุนแรงของโรคจากดัชนีวัดความรุนแรงในสัตว์ปีกชนิดต่างๆ รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของเชื้อไวรัส เป็นต้น โดยการดำเนินงานในครั้งนี้ กรมปศุสัตว์ได้เพิ่มพื้นที่ในการเก็บตัวอย่างเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้หวัดนก เช่น ในตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิต โรงฆ่าสัตว์ปีก เป็นต้น โดยกำหนดให้ดำเนินการ ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อค้นหาโรคที่ยังอาจแฝงตัวอยู่และทำการควบคุมและกำจัดโรคโดยเร็ว

๒.๒ เพื่อศึกษาและประเมินภาวะโรคไข้หวัดนกในแต่ละพื้นที่

๓. ผลที่คาด...

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๑ ทราบสภาวะโรคไข้หวัดนกในแต่ละพื้นที่ เพื่อใช้ในการวางแผนควบคุมโรค และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้หวัดนกต่อไป

๓.๒ ควบคุมการระบาดของโรคไข้หวัดนกในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

๔. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๔.๑ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมปศุสัตว์ ซึ่งประกอบด้วย

๔.๑.๑ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

๔.๑.๒ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ

๔.๑.๓ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ทั้ง ๗ แห่ง

๔.๑.๔ ปศุสัตว์เขต ๑-๙

๔.๑.๕ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด

๔.๒ หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่

๔.๒.๑ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔.๒.๒ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข

๔.๒.๓ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย

๔.๒.๔ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๖. วิธีดำเนินการ

๖.๑ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกด้วยอาการทางคลินิก (Clinical Active Surveillance)

<u>เป้าหมาย</u> : ทุกพื้นที่/ ทุกชนิดสัตว์ปีก

<u>การดำเนินการ :</u>

๖.๑.๑ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์/เจ้าพนักงานสัตวบาล/พนักงานราชการกิจกรรมการป้องกันแก้ไขและเตรียมความพร้อมรับปัญหาโรคไข้วัดนก/ปศุสัตว์ตำบล/ อาสาพัฒนาปศุสัตว์/ เครือข่ายเฝ้าระวังโรค/และเครือข่ายของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ดำเนินการเฝ้าระวังโรคโดยสอบถามลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วัน ที่ผ่านมา และเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตายโดยมีลักษณะน่าสงสัยโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการแจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๖.๑.๒ สัตวแพทย์ทำการตรวจสอบสัตว์ปีกที่ป่วยตาย หากมีอาการตามนิยามโรคไข้หวัดนกให้เก็บตัวอย่างส่งตรวจ ดังนี้

๑) เก็บตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีก จำนวน ๒-๕ ตัว ใส่ถุงพลาสติก ๒ ชั้น แล้วมัดปากถุงให้แน่น ส่งที่สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค เพื่อตรวจวินิจฉัยโรค

๒) เก็บประวัติสัตว์ปีก (รวมทั้งพิกัดจุดเกิดโรค) กรอกลงในแบบฟอร์ม รก.๑ ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๖.๑.๓ สำนักงาน...

๖.๑.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ รายงานตามแบบ รก.๑ ลงในระบบอินเตอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก)

๖.๑.๔ ดำเนินการทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในฝูงและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่ามีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

๖.๑.๕ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการตรวจวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis) หากไม่ใช่โรคไข้หวัดนกต้องวินิจฉัยด้วยว่าการป่วย/ ตายดังกล่าวมีสาเหตุจากอะไร และรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๖.๑.๖ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคที่ได้รับจากห้องปฏิบัติการ ตามข้อ ๖.๑.๕ หรือผลการสอบสวนโรคลงในระบบอินเตอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก)

๖.๑.๗ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้รายงานผลการเฝ้าระวังโรคในสัตว์ปีกป่วยตายประจำวันทุกวัน กรณีไม่พบสัตว์ปีกป่วยตายให้รายงาน zero report ด้วย

๖.๒ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ ในสัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้าน (Back yard)

<u>เป้าหมาย</u> :

๑) สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาดตามกำหนด

๒) สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านตามกำหนด

๓) สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกและพื้นที่มีนกอพยพจำนวนมากในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่และพื้นที่มีนกอพยพจำนวนมากตามกำหนด

<u>การดำเนินการ</u>

๖.๒.๑ ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์สุ่มพื้นที่เสี่ยงต่อโรคระบาด ได้แก่ พื้นที่ตำบลที่มีสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติ พื้นที่เลี้ยงไก่พื้นเมืองหนาแน่น พื้นที่มีนกอพยพจำนวนมาก พื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนก

๖.๒.๒ การสุ่มเก็บตัวอย่าง

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มครัวเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก ดังนี้

- สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาด จำนวน ๔ ครัวเรือน ทุกหมู่บ้าน ของตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๖.๒.๑

- สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านตามกำหนด จำนวน ๔ ครัวเรือน ในหมู่บ้านและตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๖.๒.๑

- สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านใกล้พื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ตามกำหนด จำนวน ๔ ครัวเรือน ในหมู่บ้านและตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๖.๒.๑

๖.๒.๓) การเก็บตัวอย่าง...

๖.๒.๓ การเก็บตัวอย่าง ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีก ๕ ตัว (๑ หลอดตัวอย่าง) ต่อครัวเรือน (หากมีครัวเรือนไม่ครบ ๔ ครัวเรือน/หมู่บ้าน ให้เก็บตัวอย่างทุกครัวเรือนหรือถ้าครัวเรือนมีสัตว์ปีกไม่ครบ ๕ ตัวให้เก็บทุกตัวที่เลี้ยงไว้) โดยเน้นให้กรอกข้อมูลใน แบบ ตก.๑ เฉพาะกิจให้ชัดเจนทุกรายเกษตรกรแนบไปพร้อมกับใบส่งตัวอย่าง

๖.๒.๔ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอรายงานแบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ลงในระบบอินเตอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก)

๖.๓ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในเป็ดไล่ทุ่ง

<u>เป้าหมาย</u> : สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab และ serum ในเป็ดไล่ทุ่งตามที่กำหนด

<u>การดำเนินงาน</u>

๖.๓.๑ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์สุ่มพื้นที่และจำนวนฝูงเป็ดที่เก็บตัวอย่าง

๖.๓.๒ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มฝูงเป็ดไล่ทุ่งที่จะเก็บตัวอย่าง โดยให้เก็บตามจำนวนฝูงและอำเภอที่กำหนดไว้ ตามข้อ ๖.๓.๑

๖.๓.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab ฝูงละ ๖๐ ตัว (๑๒ หลอดตัวอย่าง) และ serum สุ่มเก็บฝูงละ ๓๐ ตัว (ตัวอย่าง cloacal swab และ serum ให้เก็บตัวอย่างจากเป็ดตัวเดียวกัน) โดยเน้นให้กรอกข้อมูลในแบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ให้ชัดเจนทุกรายเกษตรกรแนบไปพร้อมกับใบส่งตัวอย่าง

๖.๔ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในฟาร์มมาตรฐานไก่ไข่

<u>เป้าหมาย</u> : ทุกพื้นที่/ทุกฟาร์มไก่ไข่ประเภทมาตรฐานฟาร์ม

<u>การดำเนินงาน</u>

-ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากไก่ไข่ โดยเก็บตัวอย่างด้วยวิธี oropharyngeal swab จำนวน ๔ หลอดตัวอย่าง/ฟาร์ม จากทุกโรงเรือนในฟาร์ม (ไก่ไข่ ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง) ทุกฟาร์มมาตรฐานไก่ไข่ โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการตามแบบวิธีการเก็บและส่งตัวอย่าง

๖.๕ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิตเพื่อการบริโภค (ไก่หรือเป็ด)

<u>เป้าหมาย</u> : สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก และตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อม ดังนี้ ๑. กล่องใส่สัตว์ปีกหรือบริเวณกรงสัตว์ปีกหรือภาชนะใส่สัตว์ปีกที่มีชีวิต ๒. ภาชนะที่ใช้บรรจุของเสียจากกระบวนการฆ่าสัตว์ (เช่น ลำไส้ ขนสัตว์ปีก เป็นต้น) ๓. ผ้าเช็ดโต๊ะที่เปียกชื้น ๔. โต๊ะวางชากตระกร้าหรือภาชนะที่ใช้ใส่ชิ้นส่วนไก่ที่ชำแหละแล้ว ในตลาดค้าสัตว์ปีกทุกแห่ง

<u>การดำเนินงาน</u>

๖.๕.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ทำการสำรวจตามแบบสอบถามตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิตเพื่อการบริโภค โดยสำรวจทุกร้านค้าในตลาด เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานทางระบาดวิทยาต่อไป โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด รวบรวมส่งให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ birdflu@dld.go.th ภายในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

๖.๕.๒ ให้สำนักงาน...

๖.๕.๒ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน ๖ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๖ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ ๑๐ ตัว (ให้เก็บ oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก จำนวน ๑๐ ตัวต่อหนึ่งร้าน) โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึม อ่อนแอ หรือแสดงอาการป่วย

๖.๕.๓ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน ๕ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๕ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง environment swab (ตัวอย่างสิ่งแวดล้อม) ร้านละ ๑๒ ตัวอย่าง จำนวนรวมทั้งสิ้น ๖๐ ตัวอย่าง (จำนวน ๒๐ หลอดตัวอย่าง) และเก็บตัวอย่างน้ำกินสำหรับสัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีกทุกแห่ง จำนวน ๑ ตัวอย่างต่อตลาดค้าสัตว์ปีก

๖.๕.๔ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด รายงานแบบ ตส.๑ จัดส่งให้สำนักงานปศุสัตว์เขต เพื่อรวบรวมส่งให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

๖.๖ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในตลาดค้าสัตว์ปีกสวยงามในกรุงเทพฯ

๖.๖.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกสวยงาม จำนวน ๑๒ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๑๒ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ ๕ ตัว (ให้เก็บ oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก จำนวน ๕ ตัวต่อหนึ่งร้าน) โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึม อ่อนแอ หรือแสดงอาการป่วย

๖.๖.๒ สำนักงานปศุสัตว์กรุงเทพมหานคร รายงานแบบ ตส.๑ จัดส่งให้สำนักงานปศุสัตว์เขต เพื่อรวบรวมส่งให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

๖.๗ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับใบอนุญาต มจส.๒

<u>เป้าหมาย</u> : สุ่มเก็บตัวอย่างโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับใบอนุญาต มจส. ๒

<u>การดำเนินงาน</u>

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีกโดยเก็บตัวอย่างด้วยวิธี cloacal swab จำนวน ๔ หลอดตัวอย่าง/โรงฆ่า (สัตว์ปีก ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง)

๖.๘ การตรวจวินิจฉัยและรายงานผล

๖.๘.๑ การตรวจวินิจฉัย : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ สัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการตรวจตัวอย่างดังนี้

๑) ตรวจตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีกเพื่อหาสาเหตุของการป่วยตาย

๒) ตรวจตัวอย่าง oropharyngeal swab และ cloacal swab โดยการแยกเชื้อไวรัส Avian influenza หรือ Newcastle disease

๖.๘.๒ การรายงานผล : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค รายงานผลดังนี้

๑) รายงานผลการตรวจวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis) ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๒) รวบรวมผลการตรวจตัวอย่าง cloacal swab และ oropharyngeal swab ให้ สคบ.ตามแบบฟอร์ม ตก.๒ เฉพาะกิจ และแบบฟอร์ม ภร.๒ ในรูปแบบ Spread Sheet โดยใช้โปรแกรม MS Excel ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ birdflu@dld.go.th ภายในวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘

๖.๙ กรณีผลการ...

๖.๙ กรณีผลการตรวจวินิจฉัยเป็นโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้

๗. การติดตามประเมินผล

สำนักงานปศุสัตว์เขตออกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ และรายงานมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

๘. งบประมาณ

กิจกรรมป้องกัน แก้ไขและเตรียมความพร้อมรับปัญหาโรคไข้หวัดนก โดยสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ได้โอนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/ว ๑๗๕๕

กรมปศุสัตว์
ถนนพญาไท กทม.๑๐๔๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ๗๖ จังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘

ตามที่กรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และเพื่อเป็นการเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่อง กอปรกับช่วงนี้สภาพอากาศแปรปรวน ในช่วงเวลากลางวันมีอากาศร้อนจัด และในบางวันมีฝนตกหนักในหลายพื้นที่ของประเทศ ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรคระบาด นั้น กรมปศุสัตว์จึงได้กำหนดแผนการดำเนินงานตามโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ ขึ้น ในระหว่างวันที่ ๑-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑. การเฝ้าระวังโรคด้วยอาการทางคลินิก (Clinical Active Surveillance) โดยเครือข่ายเฝ้าระวังโรคเข้าตรวจเยี่ยมเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทุกรายและสอบถามอาการสัตว์ปีกในระยะเวลา ๓๐ วันที่ผ่านมาว่ามีสัตว์ปีกป่วยหรือตายผิดปกติหรือไม่ เมื่อทราบหรือพบว่ามีสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติสงสัยโรคไข้หวัดนก ให้แจ้งปศุสัตว์อำเภอเพื่อดำเนินการตรวจสอบและเฝ้าระวังควบคุมโรคตามที่กำหนดไว้ต่อไป

๒. การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในสัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้าน (back yard) โดยให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการตามพื้นที่เป้าหมายและการเก็บตัวอย่างดังนี้

๒.๑ สัตว์ปีกที่เลี้ยงหลังบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาด ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มครัวเรือนผู้เลี้ยงสัตว์ปีก ๔ ครัวเรือน ในทุกหมู่บ้านของตำบลที่กำหนด เพื่อสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีก ๕ ตัว ต่อครัวเรือน (๓ หลอดตัวอย่าง)

๒.๒ สัตว์ปีกที่เลี้ยงหลังบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มครัวเรือนผู้เลี้ยงสัตว์ปีก ๔ ครัวเรือน ในทุกหมู่บ้านของตำบลที่กำหนด เพื่อสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharygeal swab สัตว์ปีก ๕ ตัว ต่อครัวเรือน (๓ หลอดตัวอย่าง)

๒.๓ สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกและพื้นที่ที่นกอพยพอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากในรัศมี ๕ กิโลเมตร ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มครัวเรือนผู้เลี้ยงสัตว์ปีก ๔ ครัวเรือน ในทุกหมู่บ้านและตำบลที่กำหนด เพื่อสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharygeal swab จำนวนสัตว์ปีก ๕ ตัว ต่อครัวเรือน (๓ หลอดตัวอย่าง)

๓. การเฝ้าระวังโรคเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในเป็ดไล่ทุ่ง ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเก็บตัวอย่าง cloacal swab ฝูงที่ขึ้นทะเบียน ฝูงละ ๖๐ ตัว (๓๒ หลอดตัวอย่าง) และ serum ในเป็ดไล่ทุ่ง ฝูงละ ๓๐ ตัว โดยให้สุ่มเก็บตามจำนวนฝูงและอำเภอที่กำหนด

๔. การเฝ้าระวังโรคเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในฟาร์มมาตรฐานไก่ไข่ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่าง oropharygeal swab ทุกฟาร์มมาตรฐานไก่ไข่ จำนวน ๔ หลอดตัวอย่าง/ฟาร์ม จากทุกโรงเรือนในฟาร์ม (ไก่ไข่ ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง)

๕. การเฝ้าระวังโรค...

๕. การเฝ้าระวังโรคเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในตลาดค้าไก่-เป็ดมีชีวิตเพื่อการบริโภค ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทำการสำรวจตามแบบสอบถามตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิตเพื่อบริโภค โดยสำรวจทุกร้านค้าในตลาด และสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก ในตลาดค้าสัตว์ปีกทุกแห่งในพื้นที่ โดยสุ่มร้านค้าสัตว์ปีก จำนวน ๖ ร้านต่อแห่ง ร้านละ ๑๐ ตัว และสุ่มเก็บตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อม จำนวน ๕ ร้านต่อตลาด ร้านละ ๑๒ ตัวอย่าง จำนวนรวมทั้งสิ้น ๖๐ ตัวอย่าง (๒๐ หลอดตัวอย่าง) และตัวอย่างน้ำกิน สำหรับสัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีกทุกแห่ง จำนวน ๑ ตัวอย่างต่อตลาดค้าสัตว์ปีก

๖. การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในตลาดค้าสัตว์ปีกสวยงามในกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานปศุสัตว์กรุงเทพมหานคร เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกสวยงาม จำนวน ๑๒ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๑๒ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ ๕ ตัว

๗. การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับอนุญาต มจส. ๒ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเก็บตัวอย่าง cloacal swab จำนวน ๔ หลอดตัวอย่าง/โรงฆ่า (สัตว์ปีก ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง)

๘. การตรวจวินิจฉัยและการรายงานผล สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติและศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ดำเนินการตรวจตัวอย่าง cloacal swab และ oropharyngeal swab โดยแยกหาเชื้อไวรัสไข้หวัดนกและโรคนิวคาสเซิล และตรวจตัวอย่าง serum โดยใช้วิธี HI test (H5 และ H7) ส่วนตัวอย่างซาก หากตรวจวินิจฉัยแล้วไม่ใช่โรคไข้หวัดนก หรือโรคนิวคาสเซิลให้ตรวจวินิจฉัยด้วยว่าการที่สัตว์ปีกป่วยตายมีสาเหตุจากอะไร และรายงานผลไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด พร้อมลงข้อมูลในอินเตอร์เน็ต

๙. การติดตามประเมินผล ให้สำนักงานปศุสัตว์เขตติดตามจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบและรายงานผลมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ เพื่อเสนอกรมปศุสัตว์ต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ทั้งนี้สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยที่ ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกหัวข้อเอกสารเวียน (http://164.115.5.225/dcontrol/site/index.php?page=portal&groupid=11&subId=4)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้ปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรวิศ ธานีโต)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมปศุสัตว์

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
โทร.๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๔๓๖๓ – ๓
โทรสาร ๐ ๒๖๕๓ ๔๘๖๒